

S.B.B. Alias Appasaheb Jedhe Arts, Commerce and Science, College Pune 02

Term End Exam 2018-2019

Class : T.Y.B.A.

Subject - Compulsary English

Mark : 60

Q. 1 Answer any one of the following (12)

- i) Write a character sketch of Uncle Podger.
- ii) How does Shakespeare show proof (prove) that the capitalist system has things that are made and done?

Q. 2 Answer the following (Any One) (12)

- i) Compare Ralph Spencer and Jimmy Valentine.
- ii) What is the significance of the argument that the two sisters have?
How is it related to what happens later?

Q. 3 Answer any One of the following. (12)

- i) What are the ways in which the soldiers and the judge are depicted?
Comment on the comparisons Shakespeare makes.
- ii) The poet John Keats uses the form of a dialogue in the ballad.
What effect does this have on the reader?

Q. 4 Answer the following (Any one) (12)

- i) Attempt a critical appreciation of the poem 'The Charge of the Light Brigade.'
- ii) Discuss 'How Do I Love Thee' as a love poem.

Q. 5 Answer the following questions (Any One) (12)

- i) What is a sentence? What are its types?
- ii) What is Verbal and Non-Verbal Communication?

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : T.Y.B.A.

विषय : मराठी "G3"

गुण : ६०
वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १ ला. अ) ग्रंथपरीक्षण कसे करावे ते स्पष्ट करा. (१५)
किंवा
ब) तुम्ही वाचलेल्या कोणत्याही एका साहित्य कृतीचे परीक्षण करा.
- प्रश्न २ रा. अ) खालीलपैकी पाच प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दात लिहा. (२०)
१) निबंध म्हणजे काय ? २) निबंधाचे प्रकार लिहा.
३) निबंधाची भाषा कशी असावी ? ४) मराठीतील दोन निबंधकारांची नावे लिहा.
५) निबंध हा वाङ्मय प्रकार कोणत्या कालखंडात सुरू झाला.
६) निबंधमालेचे जनक कोण ? ७) मराठीतील दोन लघुनिबंधकारांची नावे लिहा.
- ब) खालीलपैकी पाच प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दात लिहा.
१) 'विचारधारा' या पुस्तकाचे संपादक कोण आहेत.
२) 'रविवार' हा कोणाचा लेख आहे.
३) मराठीमध्ये आलेले पाच परभाषेतील शब्द लिहा.
४) चाळीशीचे घर म्हणजे काय ?
५) भूतकाळाच्या पारंब्याचे लेखक कोण ?
६) उषेच्या लग्नप्रसंगी देवांनी कोणती भेट दिली ?
७) वा. म. जोशी आपल्या भाषणातून कोणता संदेश देतात ?
- प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी प्रत्येक गटातील एका प्रश्नाचे उत्तर ५० शब्दांपर्यंत लिहा. (१०)
अ) १) निबंध या वाङ्मय प्रकारची वैशिष्ट्ये थोडक्यात लिहा.
किंवा
२) निबंध परंपरेच्या विकासाची वाटचाल थोडक्यात लिहा.
- ब) १) साहित्य हे कलांचे उगमस्थान आहे असे डॉ. रावसाहेब कसबे का म्हणतात ?
किंवा
२) चिपळूणकरांनी निबंधमालेच्या माध्यमातून लोकांमध्ये स्वाभिमानाची जागृती कशी निर्माण झाली ?
- प्रश्न ४ था. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर १५० शब्दांपर्यंत लिहा. (१५)
१) विठ्ठल रामाजी शिंदे यांचे विचार थोडक्यात लिहा.
२) 'सुगंधाची कळ' मध्ये दुर्गा भागवत सुगंधाबद्दल काय लिहितात ?

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : T.Y.B.A. विषय : अर्थशास्त्र (आर्थिक विकास आणि नियोजन) "G3"

गुण : ६०

वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)

- १) विकसनशील देश व विकसित देश
- २) दारिद्र्याच्या दुष्टचक्राचे निवारण करण्याच्या उपाययोजना सांगा.
- ३) शेतीच्या अल्प उत्पादकाची कारणे स्पष्ट करा.
- ४) लोकसंख्या प्रस्फोटाचे परिणाम स्पष्ट करा.
- ५) भांडवलप्रधान तंत्र व श्रमप्रधान तंत्र संकल्पना स्पष्ट करा.

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- १) विकसनशील देशांची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
- २) आर्थिक वृद्धीचे निर्देशक थोडक्यात स्पष्ट करा.
- ३) आर्थिक विकास आणि आर्थिक वृद्धी यातील फरक.
- ४) अँडम स्मिथ यांचा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत.

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे सविस्तर उत्तर लिहा. (१५)

- १) थॉमस माल्थस यांचा आर्थिक विकासाचा सिद्धांत.
- २) अतिरिक्त लोकसंख्या आर्थिक विकासात अडथळा कसा ठरतो ते स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ था. टीपा लिहा. (कोणत्याही २) (१०)

- १) आर्थिक विकासाची संकल्पना
- २) दारिद्र्याचे दुष्टचक्र
- ३) भांडवलाच्या टंचाईची कारणे
- ४) विकसनशील देशांची आर्थिक वैशिष्ट्ये

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : T.Y.B.A.

विषय : राज्यशास्त्र "G3"

गुण : ६०

वेळ : २ तास

- प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)
- १) राजकीय विचार प्रणाली म्हणजे काय ? विविध अर्थ स्पष्ट करा.
 - २) "जागतिक राज्य" संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ३) व्यवसाय संघवाद म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
 - ४) राजकीय विचार प्रणालीची उगमस्थाने स्पष्ट करा.
 - ५) फॅसिझमच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- १) लोकशाही समाजवादाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - २) प्रागतिक राष्ट्रवाद म्हणजे काय ते सांगून त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - ३) राजकीय विचारप्रणालीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
 - ४) फॅसिस्टांचे मंडळात्मक राज्य स्पष्ट करा.
- प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (१५)
- १) राष्ट्रवाद म्हणजे काय ते सांगून त्याचे मूलाधार स्पष्ट करा.
 - २) फॅसिझम संकल्पना स्पष्ट करून त्यावर होणारी टीका लिहा.
- प्रश्न ४ था कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)
- १) विचारप्रणालीचा अंत
 - २) श्रमिकसंघवाद
 - ३) फॅसिझमचे आधार
 - ४) आंतरराष्ट्रवाद

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : T.Y.B.A.

विषय : इतिहास "G3" (२० शतकातील जगाचा इतिहास)

गुण : ६०

वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १ ला. अ) खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)
- १) भांडवलवाद ही संकल्पना स्पष्ट करा.
 - २) लेनिनचे नवे आर्थिक धोरण
 - ३) राष्ट्रसंघाची उद्दीष्टे विशद करा.
 - ४) केनालपाशाच्या सुधारणा स्पष्ट करा.
 - ५) जागतिक महामंदीची कारणे सांगा.
- प्रश्न २ रा. खालीलपैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- १) हुकूमशाहीच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.
 - २) राष्ट्रसंघाच्या अपयशाची कारणे विशद करा.
 - ३) रशियन राज्यक्रांतीची कारणे स्पष्ट करा.
 - ४) हिटलरचे परराष्ट्रीय धोरण विशद करा.
- प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे सविस्तर उत्तर लिहा. (१५)
- १) पहिल्या महायुद्धाची कारणे व परिणाम विशद करा.
 - २) रशियातील स्टॅलिनचे पंचवार्षिक धोरण स्पष्ट करा.
- प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)
- १) अलिप्तवाद स्पष्ट करा.
 - २) जागतिक महामंदीची परिणाम स्पष्ट करा.
 - ३) जागतिकीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ४) वुड्रो विलसनची १४ तत्वे स्पष्ट करा.

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : T.Y.B.A.

विषय : भारताचा प्रादेशिक भूगोल "G3"

गुण : ६०
वेळ : २ तास

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
२) नकाशा स्टेन्सिल वापरणेस परवानगी आहे.
३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाव्यात.
४) उजविकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही सात (७) प्रश्नांची उत्तरे वीस (२०) शब्दात लिहा. (१४)

- १) भारताचा अक्षवृत्तीय व रेखावृत्तीय विस्तार लिहा.
- २) भारतातील कोणतेही चार केंद्रशासित प्रदेशांची नावे सांगा.
- ३) क्षेत्रफळाच्या तुलनेने जगात भारताचा क्रमांक व भारताचे क्षेत्रफळ सांगा.
- ४) 'एल निनो' म्हणजे काय ?
- ५) सिंधू नदीच्या उपनद्या सांगा.
- ६) भारताच्या शेजारील देशांची नावे सांगा.
- ७) भारतातील पश्चिम वाहिनी नद्यांची नावे सांगा. (कोणत्याही चार)
- ८) भारतीय समुद्र किनारपट्टीची लांबी व विस्तार सांगा.
- ९) ईशान्य मौसमी वाऱ्यांचा कालखंड सांगा.
- १०) भारतातील क्षेत्रफळानुसार मोठे पहिले चार राज्य सांगा.

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन (२) घटकांवर प्रत्येकी पन्नास (५०) शब्दात टीपा लिहा. (०८)

- १) आम्रसरी
- २) पंजाबचे मैदान
- ३) महानदी
- ४) नैऋत्य मौसमी वारे

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही तीन (३) प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एकशेपन्नास (१५०) शब्दात लिहा. (१८)

- १) भारताची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी सांगा.
- २) भारतातील हवामानावर परिणाम करणारे प्राकृतिक घटक सांगा.
- ३) द्विपकल्पीय पठाराबद्दल माहिती लिहा.
- ४) हिंदी महासागराचे भौगोलिक महत्व विषद करा.
- ५) गंगा नदीची उपनद्यासह माहिती लिहा.
- ६) कोसी नदीबद्दल माहिती लिहा.

प्रश्न ४ था. खालीलपैकी कोणत्याही एका (१) प्रश्नाचे उत्तर पाचशे (५००) शब्दात लिहा. (२०)

- १) भारतातील उत्तरेकडील पर्वतीय प्रदेशाचे उपप्रकारासह वर्णन करा.
- २) भारतातील हवामान प्रकार सांगून त्यावर सविस्तर चर्चा करा.

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : T.Y.B.A.

विषय : आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्र S3

गुण : ६०
वेळ : २ तास

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १ ला. खालील प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (कोणतेही ३) (१५)
- १) आंतरराष्ट्रीय व्यापार म्हणजे काय ? आंतरराष्ट्रीय व्यापाराची व्याप्ती स्पष्ट करा.
 - २) व्यापार शर्ती म्हणजे काय ? अनुकूल आणि प्रतिकूल व्यापार शर्ती स्पष्ट करा.
 - ३) मुक्त व्यापार म्हणजे काय ? मुक्त व्यापाराच्या बाजूचे मुद्दे स्पष्ट करा.
 - ४) ब्रिक्स बँक संदर्भात सविस्तर टिपण लिहा.
 - ५) संरक्षित व्यापार धोरणाच्या बाजूचे मुद्दे स्पष्ट करा.
- प्रश्न २ रा. खालील प्रश्नांची २०० शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणतेही २) (२०)
- १) आंतरप्रादेशिक आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार यातील फरक स्पष्ट करा.
 - २) प्रादेशिक सहकार्यासाठी दक्षिण आशियायी संघटना (सार्क) संघटनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
 - ३) रिकार्डोचा तुलनात्मक उत्पादन खर्चाचा सिद्धान्त स्पष्ट करा.
 - ४) आर्थिक विकासात आंतरराष्ट्रीय व्यापाराची भूमिका स्पष्ट करा.
- प्रश्न ३ रा. खालील प्रश्नांची ३०० शब्दात उत्तरे लिहा. (कोणताही १) (१५)
- १) व्यापार शर्तीवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
 - २) हेक्शर ओहलिन यांचा आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
 - ३) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे स्वरूप व महत्व स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ था टिपा लिहा. (कोणतेही २) (१०)
- १) खुला व्यापार धोरणाची विरोधी बाजू
 - २) मुक्त व्यापार धोरणाची विरोधी बाजू
 - ३) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचे स्थितीशिल (स्थैतिक) लाभ.
 - ४) बालोद्योगाचे संरक्षण

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : T.Y.B.A.

विषय : राज्यशास्त्र "S3"

गुण : ६०
वेळ : २ तास

- प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)
- १) लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा वर्तनवादी दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
 - २) नव लोकव्यवस्थापन म्हणजे काय ते स्पष्ट करा.
 - ३) लोकप्रशासनाच्या विकास प्रक्रियेचा आढावा घ्या.
 - ४) लोकप्रशासनाचा लोकनिवड दृष्टीकोन स्पष्ट करा.
 - ५) नवलोक प्रशासनासंबंधीच्या फिलाडेल्फिया परिषदेची माहिती लिहा.
- प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- १) 'लोकप्रशासन एक शास्त्र आहे' चर्चा करा.
 - २) ई-प्रशासनाची वैशिष्ट्ये सांगा.
 - ३) सार्वजनिक व खाजगी क्षेत्र भागीदारी याचा अर्थ स्पष्ट करा.
 - ४) सुशासन संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. (१५)
- १) लोकप्रशासन म्हणजे काय ? त्याचा अर्थ, स्वरूप व व्याप्ती स्पष्ट करा.
 - २) नव लोकप्रशासनाची वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ था. कोणत्याही दोन टीपा लिहा. (१०)
- १) लोकप्रशासनाच्या अभ्यासाचा रचनात्मक कार्यवाही दृष्टीकोन
 - २) POSOCORB (पोस्टकॉर्ब)
 - ३) मिनो ब्रुक परिषद
 - ४) सुशासनाचे निकष

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : T.Y.B.A.

विषय : कृषी भूगोल S3

गुण : ६०
वेळ : २ तास

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
२) नकाशा स्टेन्सिल वापरणेस परवानगी आहे.
३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढाव्यात.
४) उजविकडील अंक गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही सात (७) प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी वीस (२०) शब्दात लिहा. (१४)

- १) उदरनिर्वाहक शेतीचे तोटे सांगा.
- २) कृषी भूगोलाची व्याख्या सांगा.
- ३) व्यापारी शेतीची व्याख्या सांगा.
- ४) सेंद्रिय येती म्हणजे काय ते लिहा.
- ५) जमिनीचे तुकडीकरण याबद्दल थोडक्यात माहिती लिहा.
- ६) भारतीय शेती समस्या वरील चार उपाय सुचवा.
- ७) भांडवलाचे शेतीवर होणारे चार परिणाम सांगा.
- ८) मिश्रशेतीचे दोन फायदे व दोन तोटे सांगा.
- ९) स्थलांतरित शेती म्हणजे काय ते सांगा.
- १०) तुषार सिंचनाचे तोटे सांगा.

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन (२) घटकावर प्रत्येकी पन्नास (५०) शब्दात टीपा लिहा. (०८)

- १) प्रादेशिक अभ्यासपद्धती
- २) सामुहिक शेती (Community Farming)
- ३) झूम (Zoom)
- ४) ट्रक फार्मिंग

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही तीन (३) प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी एकशेपन्नास (१५०) शब्दात लिहा. (१८)

- १) दुष्काळाची कारणे सांगा.
- २) जल सिंचनाच्या पद्धतीबद्दल विस्ताराने माहिती लिहा.
- ३) स्थलांतरित शेतीचे तोटे सांगा.
- ४) भारतीय शेतीच्या समस्या सांगा.
- ५) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीचे महत्त्व सांगा.
- ६) मृदा धुपेची कारणे सांगा.

प्रश्न ४ था. खालीलपैकी कोणत्याही एका (१) प्रश्नाचे उत्तर पाचशे (५००) शब्दात लिहा. (२०)

- १) कृषी भूगोलचे स्वरूप, व्याप्ती व महत्त्व स्पष्ट करा.
- २) कृषी व्यवसायावर नियंत्रण करणाऱ्या भौगोलिक घटकांबद्दल चर्चा करा.

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

वर्ग : T.Y.B.A.

विषय : मराठी साहित्य विचार विशेस्तर पेपर ३ "S3"

गुण : ६०
वेळ : २ तास

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्रश्न १ ला. खालीलपैकी सात प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत लिहा. (१४)

- १) साहित्याचे दोन वर्ग कोणते?
- २) दण्डीने केलेली साहित्याची व्याख्या?
- ३) 'अनुभव' या संकल्पनेतील तीन घटक?
- ४) साहित्याची चार प्रयोजने लिहा?
- ५) कॅथर्सिंस म्हणजे काय?
- ६) कलाव्यापाराची तीन केंद्रे कोणती?
- ७) साहित्य निर्मितीच्या शक्ती कोणत्या?
- ८) प्रतिभा शक्तीच्या अभिनवगुप्ताने केलेली व्याख्या लिहा?
- ९) कोलरिज या पाश्चात्य मीमांसकाने केलेली साहित्याची व्याख्या?
- १०) शब्दशक्तीचे तीन प्रकार कोणते?

प्रश्न २ रा. खालीलपैकी दोन प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दात लिहा. (०८)

- १) 'साहित्याचे शब्दरूप' थोडक्यात स्पष्ट करा?
- २) साहित्य निर्मितील स्फूर्तीचे महत्त्व स्पष्ट करा?
- ३) मम्मटाने सांगितलेली साहित्याची प्रयोजने लिहा?
- ४) व्यंजना या शब्दशक्तीचे कार्य स्पष्ट करा?

प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी तीन प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दात लिहा. (१८)

- १) साहित्यांचे प्रयोजन आणि परिणाम यातील फरक स्पष्ट करा?
- २) वास्तव आणि कल्पित यांचा संबंध स्पष्ट करा?
- ३) साहित्याची कोणतीही चार प्रयोजने विशद करा?
- ४) प्रतिभाशक्तीचे स्वरूप व कार्य स्पष्ट करा?
- ५) साहित्यिकाच्या व्यक्तिमत्त्वाचे गुणविशेष स्पष्ट करा?

प्रश्न ४ था. खालीलपैकी एका प्रश्नांचे उत्तर ३०० शब्दात लिहा? (२०)

- १) साहित्यातून व्यक्त होणाऱ्या अनुभवाचे विशेष स्पष्ट करा?
- २) साहित्याची भाषा व्यवहाराची भाषा आणि शास्त्रीय साहित्याची भाषा यातील साम्य भेद विशेष करा?

S.B.B. Alias Appasaheb Jedhe Arts, Commerce and Science, College Pune 02

Term End Exam 2018-2019

Class : T.Y.B.A.

Subject - Special English Paper (S3)

Mark : 60
Time : 2 hrs.

Q. 1 Answer the following questions (Any 3) (12)

- i. Explain the term 'exposition' in a novel.
- ii. Explain the term 'complex' plot ?
- iii. Comment on the significance of 'setting' in a novel ?
- iv. What is 'denouement' ?
- v. Explain the difference between organic and inorganic plot.

Q. 2 Answer the questions given below : (Any 3) (12)

- i. What is an 'Epistolary Novel' ?
- ii. Mention the elements of a novel ?
- iii. What is 'Point of view' in a novel ?
- iv. What are flat characters ?
- v. What is a stream of consciousness novel ?

Q. 3 Answer the questions given below : (Any One) (12)

- i. Discuss Animal Farm as an animal fable ?
- ii. How does Orwell bring out the significance of the seven commandments ?

Q. 4 Attempt the following questions : (Any 2) (12)

- i. Explain how Squealer is the mouthpiece of Napoleon ?
- ii. Describe the efforts of Boxer as a faithful follower of Napoleon.
- iii. Comment on the historical background of Animal Farm.

Q. 5 Answer the following questions (Any 4) (12)

- i. Elaborate the importance of Benjamin as a flat character in the novel.
- ii. Describe the battle of Windmill.
- iii. Bring out the significance of the ending of the novel.
- iv. Why is Animal Farm considered a 'Political Allegory' ?
- v. Describe the thematic relevance of the first meeting of Old Major.
- vi. Describe the pathos in Boxer's death.

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

विषय : अर्थशास्त्र "S4"

वर्ग : T.Y.B.A.

(सार्वजनिक आयव्यय (S-4) Public Finance)

गुण : ६०

वेळ : २ तास

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)
- १) कर आकारणीचा अर्थ व उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
 - २) योजना व योजनेत्तर खर्च संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ३) महत्तम सामाजिक लाभ तत्वाच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
 - ४) सार्वजनिक आयव्ययाची स्वरूप स्पष्ट करा.
 - ५) करभार व कराघात स्पष्ट करा.
- प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- १) खाजगी आयव्यय व सार्वजनिक आयव्यय फरक स्पष्ट करा.
 - २) सार्वजनिक कर्ज परतफेडीच्या पद्धती स्पष्ट करा.
 - ३) कराघात व करसंक्रमण संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ४) सार्वजनिक खर्चाची तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे सविस्तर उत्तर लिहा. (१५)
- १) प्रत्यक्षकर आणि अप्रत्यक्षकर गुणदोष स्पष्ट करा.
 - २) सार्वजनिक खर्चाच्या वाढीची कारणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ था. टिपा लिहा. (कोणत्याही २) (१०)
- १) भारतीय कर व्यवस्थेचे दोष
 - २) सार्वजनिक कर्जाचा उत्पादनावरील परिणाम
 - ३) सार्वजनिक आयव्ययाचे महत्त्व
 - ४) सार्वजनिक खर्चाचे रोजगारावरील परिणाम

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

विषय : राज्यशास्त्र

वर्ग : T.Y.B.A.

(International Politics (Spl. Paper-4))

गुण : ६०

वेळ : २ तास

- सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

- प्रश्न १ ला. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१५)
- १) आदर्शवादी सिद्धांताच्या मर्यादा थोडक्यात सांगा.
 - २) "सत्ता" अर्थ व स्वरूप सांगा.
 - ३) "सत्ता संतुलन" अर्थ व स्वरूप सांगा.
 - ४) "आंतरराष्ट्रीय राजकारण" संकल्पना थोडक्यात स्पष्ट करा.
 - ५) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचा "निर्णयग्राही दृष्टीकोन" थोडक्यात स्पष्ट करा.
- प्रश्न २ रा. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)
- १) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचा वास्तववादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
 - २) "राष्ट्रीय सत्तेचे बदलते स्वरूप" स्पष्ट करा.
 - ३) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचा अर्थ, व्याख्या, व्याप्ती व स्वरूप स्पष्ट करा.
 - ४) सत्ता संतुलनाची व्याख्या व वैशिष्ट्ये लिहा.
- प्रश्न ३ रा. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा. (१५)
- १) सत्ता संकल्पना स्पष्ट करून सत्तेच्या घटकांचे विश्लेषण करा.
 - २) आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या अभ्यासाच्या विविध दृष्टिकोनांची चर्चा करा.
- प्रश्न ४ था. कोणत्याही दोन टिपा लिहा. (१०)
- १) व्यवस्था सिद्धांत
 - २) सत्ता
 - ३) आदर्शवादी सिद्धांत
 - ४) सत्तासंतुलनाचा उद्देश

समाज भूषण बाबुराव उर्फ अप्पासाहेब जेधे
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पुणे - २.

तृतीय वर्ष कला - प्रथम सत्रांत परिक्षा २०१८-२०१९

विषय : मराठी "S4"

गुण : ६०

वर्ग : T.Y.B.A.

(भाषाविज्ञान वर्णनात्मक आणि ऐतिहासिक)

वेळ : २ तास

- प्रश्न १ ला. पुढील प्रश्नांची उत्तरे २० शब्दांत उत्तरे लिहा. (कोणतेही ७) (१४)
- १) भाषेची व्याख्या सांगा.
 - २) भाषेच्या अभ्यासपद्धती कोणत्या.
 - ३) भाषेची कोणतीही दोन लक्षणे सांगा.
 - ४) ऐतिहासिक भाषाविज्ञानाचे जनक कोण?
 - ५) ऐतिहासिक भाषाविज्ञानात भाषेच्या कोणत्या रूपाचा अभ्यास होतो.
 - ६) वर्णनात्मक भाषाविज्ञानात पाया कोणी घातला?
 - ७) 'स्वन' म्हणजे काय?
 - ८) 'वांगिंद्रिय' म्हणजे काय?
 - ९) 'स्वर' कशास म्हणतात? मराठीतील स्वर सांगा.
 - १०) मराठीतील घर्षक ध्वनी कोणते?
- प्रश्न २ रा. पुढील प्रश्नांची उत्तरे ५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही २) (०८)
- १) 'वर्णनात्मक' भाषाविज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - २) टिप लिहा. भाषेची द्विस्तरीय रचना
 - ३) स्वनिनाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - ४) टिप लिहा - रुपिका
- प्रश्न ३ रा. पुढील प्रश्नांची उत्तरे १५० शब्दांत लिहा. (कोणतेही ३) (१८)
- १) भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - २) ऐतिहासिक भाषाविज्ञानाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
 - ३) मराठीतील स्वर व व्यंजनांचा परिचय करून घ्या.
 - ४) स्वनिन निश्चितीचे तत्व विशद करा.
 - ५) मराठी स्वनिनव्यवस्था स्पष्ट करा.
- प्रश्न ४ था. पुढील प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा. (कोणतेही १) (२०)
- १) भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करून भाषेच्या लक्षणांचा सविस्तर परिचय करून द्या.
 - २) वांगिंद्रियाची रचना व कार्य आकृतीसह स्पष्ट करा.
 - ३) स्वन, स्वनिय व स्वनांतर या संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करून खंडित स्वनिन व खंडाधिष्ठीत स्वनिन स्पष्ट करा.

S.B.B. Alias Appasaheb Jedhe Arts, Commerce and Science, College Pune 02

Term End Exam 2018-2019

Class : T.Y.B.A.

Subject - English (S4)

**Mark : 60
Time : 2 hrs.**

Q. 1 Answer the following (Any Two) (12)

- 1) What are types of literary criticism ?
- 2) Write a note on Aristotle's view on arts and imitation ?
- 3) Write a note on the meaning and scope of literary criticism ?

Q. 2 Answer the following (Any Two) (12)

- 1) What qualities of Johnson as a neoclassical critic emerge from the essay ?
- 2) Comment on Wordsworth's definition of poetry.
- 3) Explain Plato's charges against poetry.

Q. 3 Answer the following (Any Two) (12)

- 1) How does Eliot define tradition ?
- 2) Write in detail about Arnold's 'touchstone method'
- 3) What are the qualities of best poetry, according to Arnold ?

Q. 4 Answer the following (Any Two) (12)

- 1) Explain Tate's views on the tension in poetry ?
- 2) Explain Ransom's idea on 'texture'
- 3) Explain Brook's views on the language of paradox ?

Q. 5 Explain following terms (Any Four) (12)

- 1) Allegory
- 2) Allusion
- 3) Ambiguity
- 4) Three unities
- 5) Catharsis
- 6) plot and its types

S.B.B. Alias Appasaheb Jedhe Arts, Commerce and Science, College Pune 02

Term End Exam 2018-2019

Class : T.Y.B.A.

Subject - English (G3)

Mark : 60
Time : 2 hrs.

Q. 1 Attempt any two in about 100 words each (12)

- 1) Explain the central idea of "silent steps"
- 2) Explain the views of Swami Vivekananda on peace ?
- 3) Consider "Song of Radha, The Milkmaid" as religious poem ?
- 4) Consider "Song of the Hindustanee Minstrel" is a love song ?

Q. 2 Attempt any two in about 100 words each (12)

- 1) Comment on the central idea of "An Introduction"
- 2) Consider "The striders" as an imagist poem
- 3) Why does Jussawala call Bombay a "surrogate city" ?
- 4) How does Ezekiel compare a poet with a lover and a birdwatcher ?

Q. 3 Attempt any two in about 100 words (12)

- 1) What is phrase ? What are its types ?
- 2) Write a note on clauses ?
- 3) Write a note on the use of Determiner ?
- 4) What is syntax ? Give examples

Q. 4 Write a short note on the following (Any Two) (12)

- 1) Write a note on Transitive and Intransitive verbs
- 2) Write a note on imperatives
- 3) Explain the concept of Do-support
- 4) Write a note on simple, complex and compound sentence

Q. 5 Answer the following (Any Two) (06)

A) Refer to the context

- 1) "Have you not heard his silent steps ?
He comes, comes, ever comes Every moment and every age."
- 2) "With Surmah tinge the black eye's fringe, Twill sparkle like star"
- 3) "To force the pace and never to be still Is not the way of those
who study birds or women The best poets wait for words"

B) Do as directed (06)

- 1) Rahul went to England, Rahul participated seminar (Combine into a compound sentence)
- 2) Rajani English in a school. (Use 'learn 'or "learns)
- 3) We are studying semantics. (Turn into yes / no type questions)
- 4) You must go and close the door. (Make imperative sentence)
- 5) The Teacher has forgotten his glasses. (Make negative)
- 6) Gita is studying English literature. (Add a question tag)